

Introducere. Rezumat

Am adunat în paginile de mai jos tot ceea ce am considerat că ar putea însemna un dosar de abilitare pentru calitatea de îndrumător de doctorat. Textele, proiectele, toate câte sunt, abia acum am încercat să le găsesc măcar urma unei noime; firește, așa cum se întâmplă adesea, ele au apărut mai degrabă în urma unor accidente, solicitări exterioare, obligații de școală, de pildă. Dar, în orice caz, nu reprezintă o intenție clară, în ani, sagace urmărită. Chiar dacă înțeleg că trebuie să facem loc și *alae* în viața noastră, observ, totuși, ca există o urmă vagă a unui *legato*, urmă pe care mai jos voi încerca s-o fac cumva vizibilă. În definitiv deja suntem vechi în școală și ea, universitatea este, firește, centrul nostru, ne domină, ne conține și este materia obsesiilor noastre. Deseori ne gândim la sensul ei, ea aflată fiind într-o permanentă și binevenită criză, de aceea un text destul de întins din această teză este despre sensul unei universități, sau ce se întâmplă atunci când o școală devine universitate. Ei, dar și toate celelalte, a apărut ca o solicitare exterioară, dar dacă au fost scrise este și pentru că tânjim, benign, unii la statutul celorlalți, atelierul vrea teorie, teoria vrea partea vertiginoasă a proiectului, ceea ce spune ceva interesant despre stare noastră de incompletitudine. Există în noi, cei de pe această parte, cineva care vrea să facă teorie.

M-am gândit, așadar, ca întregul dosar de abilitare, cu excepția introducerii și a ultimului capitol cu planul de evoluție, să fie împărțit în 23 de capitole pe care le-am numit omogen *Didactica* și asta pentru că, înțeleg bine, chiar dacă unele texte sunt excentrice școlii de ea totul este legat, înspre învățare se îndreaptă cam totul și asta mă face să cred din ce în ce mai mult în puterea ei de consacrare.

Deci primele patru *Didactica* sunt despre școală, ultimul poate prea întins, scris oarecum într-o stare de euforie în primă instanță dar căruia, precum într-un vas, i-am tot adăugat în timp gânduri, adaosuri, nuanțări și învederează o școală separată, con-sacrată, un loc din care lumea se vede bine și nu o anexă a lumii publice cum, fără să știe, tinde să fie. Asta spus foarte în mare. Primul face din *venirea către, exotism, aidos*, un existențial al școlii, fără această pornire învățarea este improbabilă. *Aidos* (rușine, sfială) înțeles și ca o disponibilitate a sufletului de a fi pornit către a însemna ceva cu totul neașteptat în problematica învățării. Câteva cărți ale lui Finkelkraut, Allan Bloom, Leo Strauss...m-au ajutat să înțeleg și să formulez, sper, mai bine lucrurile. Al doilea text despre școală este mai degrabă o întrebare elegiacă dacă mai poate fi închipuită școala azi ca pe un punct fix într-o lume văzută ca mobilizare infinită.

Apoi sunt opt capitole *Didactica* despre oraș: suntem în lăuntrul lui, locuim în el, școala este în oraș, proiectele ale studenților și ale noastre cam toate sunt în oraș. Chiar atunci când o temă de an vrea să fie *în afară* ea este văzută *dinspre oraș*, firește. Textele capitolului sunt cam toate prilejuite, cum spuneam, de solicitări exterioare, o cerere de articol, un răspuns dat unor studenți, texte incluse în caietul anual de teme, prelegerile de atelier sau pur și simplu temele ca atare. În privința temelor cred din ce în ce mai mult că trebuie să fie cât mai sus gândite, complexe, să fie texte cu totul memorabile. Este, într-adevăr și un text trimis acum doi ani la Bienala de la Timișoara, BETA, și un altul, scurt ce-i drept, o încercare de publicare în revista *San Rocco*. Aici tema era, pur și simplu și cu totul surprinzător, *Muerte*, orașul și problema morții, a finitudinii, una esențială pentru descifrarea orașului. Probabil că aici este un punct fertil de vedere, pieziș, la care merită meditat, unul sau două dintre textele expuse mai jos ating puțin, cu destulă timiditate, problema aceasta a finitudinii. Orașul este pe bună dreptate explicat economic și social, ca rețea sau ca monument, loc transgresiv, însă pan-socialul, exclusiva orizontalizare a sa, repudieră invizibilului, orașul văzut ca un teritoriu numai de uzură și de practica gregară solipsistă, mă contrariază destul. Există o exigență originară a orașului care ne excede și care, literal, *ne privește*. Asupra acestei *pre-eminente* am încercat să mă gândesc, numai puțin un text două despre *patrimoniu* văzut ca un existențial de aici au apărut.

Sunt șase capitole DIDACTICA numite direct *Note de curs* și sunt chiar notele cursului opțional *Idei, teme, divagări*, pe care, împreună cu profesorul Dan Marin, timp de trei ani (2014-2015-2016), l-am ținut la anii 4-5. Cursurile mele au vizat spațiul public, ce anume este publicul, res-publica, comunul ca atare. Dar și alte divagări posibile acesui tip de curs. Nu este chiar lipsit de importanță de spus că acest curs s-a născut în urma întâlnirii noastre într-o comisie de judecată de proiect și unde lucrurile au mers foarte bine (de obicei lucrurile nu prea merg), proiectele erau aproape opozabile. Ne-am gândit să facem acest curs și pentru că, îmi place să cred, în noi stă ascunsă o ființă care aspiră, înafara felului ei de a fi la atelier, la teorie. Pentru spațiul public Hannah Arendt, Michel Foucault, George Steiner, Pierre Manent, au fost deseori citați. Firește, Heidegger este, ca să spun așa, ubicvitar în notițele pentru curs. *Ce este metafizica* din 1927 de pildă a avut un rol hotărâtor pentru mine. Care este status-ul celui ce irumpe în spațiul public, care-i este privirea și cum anume *stă în lume* au fost căi de cercetat; de pildă status-ul creștinului este un curs și se bazează fundamental pe cursul lui Heidegger din 1923(?) *Fenomenologia vieții religioase* dar și pe Georgio Agamben în privința termenilor mesianici (*hos-me*, ca și cum nu, operant mesianic de nulificare), Marcel Gauchet pentru dubla privire a creștinului. Această *devoțiune față de invizibil și obligație față de vizibil* ar fi un drum extrem de fertil de urmat în deslușirea naturii contradictorii a orașului nu mai puțin felul acesta a omului de a fi cu totul prins de lucruri și, în același timp, îndepărtat de ele, de a fi în lume dar nu din lume ar putea fi o cale de urmat de a aduce ceva lumină în raportul dintre utopie și contingență, necondiționare și accidental, structură și corpuri de negociere. Ar mai fi vorba și de această problemă a lui *a fi înafară și a fi înăuntru și a conținerii în*.

Cele trei capitole finale DIDACTICA, precedate de o DIDACTICA XXI unde redau pur și simplu schimbul de mailuri între noi la catedră pe marginea locului pentru că mi s-au părut însemnate, vorbesc despre proiecte și despre travaliul la atelier și poate despre un fel diferit și poate mai original de a face teorie. Sunt proiecte ale studenților de la atelier din două generații, trei proiecte recente de diplomă și șase proiecte din practica personală, de la birou. În toate situațiile proiectele sunt însoțite de un mic text necesar. Pariul ar fi acel *legato* între lumea teoretică să spunem, atelierul de la școală și biroul de arhitectură. Dacă, încă, aceste distincții mai rezistă. Încă cred că pășirea în școală nu presupune un alt chip, portul unei măști, încă cred între un continuum între cele trei, fiecare în parte se sprijină pe celelalte.

Firește mult, mai ales din acest ultim moment, se datorează întâlnirii cu studenții mei. Le mulțumesc acum.

conf.dr.arh. Florian Stanciu

20.10.2018.